

LWT

2013

Latow Teatrze

Wstęp

Rok 2013 przyniósł kilka nowych inicjatyw w programie Lato w teatrze. Za każdym razem, ich wprowadzenie wynika z pogłębionej analizy realizacji programu w latach ubiegłych.

Po pierwsze, po sukcesie dwóch sezonów podróży namiotu cyrkowego ze spektaklem *Gdzie jest Pinokio?* w reżyserii Roberta Jarosza, powstał kolejny spektakl *Pippi Pończoszanka*. Został wyprodukowany we współpracy z Teatrem Pinokio w Łodzi i wyreżyserowany przez Konrada Dworakowskiego. To wakacje, w których po małych polskich miejscowościach, krążyły oba namiotowe spektakle.

Po drugie, w myśl wspierania osób, które realizują projekty „Lata w teatrze”, została zorganizowana pierwsza Szkoła Pedagogów Teatru. Do comiesięcznych, inspirujących spotkań warsztatowych zgłosiła się pokaźna grupa edukatorów i praktyków, którzy odkrywali i zgłębiali ideę pedagogiki teatru.

Po trzecie, Instytut Teatralny powołał zespół, który przeprowadził kilkuetapowe badanie ewaluacyjne. Na czele zespołu stanęła socjolog Katarzyna Kalinowska. W oparciu o wyprowadzone z niego wnioski, zostały wprowadzone kolejne zmiany.

Opisy projektów powstały na podstawie informacji przekazanych przez realizatorów warsztatów.

Korekta:

Iga Kruk-Żurawska

Skład:

Karolina Witowska

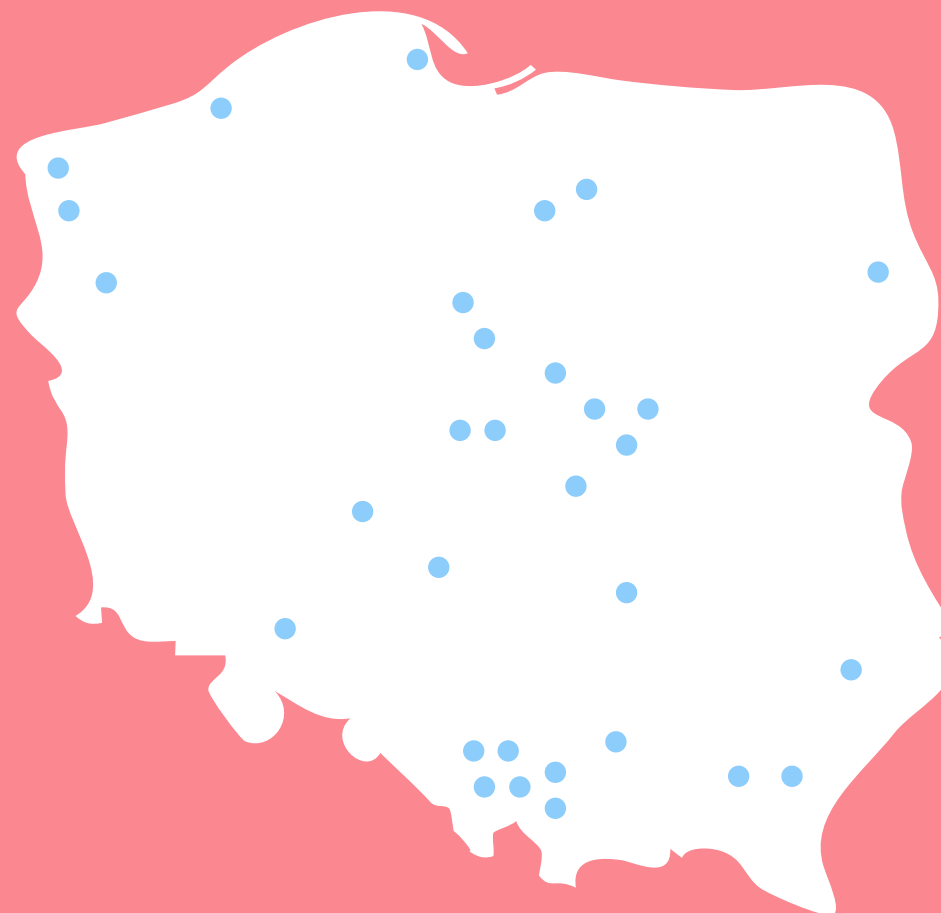

Projekty

2013

Lato w teatrze w liczbach

- 120** zgłoszonych projektów
- 31** dofinansowanych projektów
- 24** miejscowości
- 15** województw
- 31** zrealizowanych turnusów
- 1220** uczestników
- 62** pokazy
- 10000** widzów
- 228** prowadzących warsztaty

 Lato w Teatrze

Wakacyjne odkrycia

Stowarzyszenie Teatr Wiczy

miejsce: Bełchatów

uczestnicy: dzieci w wieku 7-13 lat

koordynator: Ewa Przybojewska

prowadzący: Mariola Biniek, Radosław Garncarek, Monika Jaguszewska-Kulpa, Matylda Podfilipska, Ewa Przybojewska, Radosław Smużny, Błażej Wdowczyk, Krystian Wieczyński

Tematem warsztatów i spektaklu były wakacyjne przygody i odkrycia. Inspiracji poszukiwano w literaturze dziecięcej oraz w mieście i jego historii. Kluczowe znaczenie miała jednak wyobraźnia uczestników – fabułę spektaklu tworzyły ich wakacyjne wspomnienia i marzenia. Ukierunkowanie projektu na różne aspekty odkrywania, w tym poznanie miasta, miało przyczynić się do budowania w młodych osobach identyfikacji z miejscem zamieszkania.

Sno – powiązanki

Stowarzyszenie Teatr Okno

miejsce: Białystok

uczestnicy: młodzież w wieku 16–19 lat

koordynator: Monika Bania

prowadzący: Bernard Bania, Monika Bania, Dorota Baranowska, Urszula Chomik-Kraszewska, Jacek Dojlidko, Olga Gordiejew-Pobot, Bogusław Kasperuk vel Boban, Magdalena Kiszko-Dojlidko, Ewa Zemło, Krzysztof Zemło

Sno – powiązanki powstały z inspiracji płytą zespołu Voo Voo. Podczas warsztatów skupiono się na marzeniu sennym. Uczestnicy wyruszyli w podróż na spotkanie tego, co nierealne i podświadome. Śledzono motyw snu i cienia w kulturze i budowano krainy z wyobraźni i snów. W pokazie wykorzystano techniki teatru cieni. Zaprezentowano oniryczny kolaż, w którym związki przyczynowo-skutkowe i logiczne następstwa wydarzeń zostały zastąpione przez skojarzenia i alogiczne dygresje.

Papieru ślad

Teatr Lalek Banialuka im. Jerzego Zitzmana

miejsce: Bielsko-Biała

uczestnicy: młodzież w wieku 12-18 lat

koordynator: Marta Kuźmiak

prowadzący: Krystyna Fuczik, Dorota Jurewicz-Ołownia, Marta Kuźmiak, Lucyna Sypniewska, Piotr Tomaszewski, Tadeusz Wnęk

Podczas warsztatów zwrócono się w stronę prostych form, realnego dialogu, kontaktu osobistego i budowania trwałych, szczerych relacji, odrzucających podejście konsumpcjonistyczne. Omawiano problemy atrofii związków, przenoszenia życia w świat wirtualny, braku komunikacji, wiary w symulakra. Źródłem inspiracji dla twórców projektu była idea Brunona Schulza: „Nie ma martwej materii. Martwota jest jedynie pozorem, za którym ukrywają się nieznanne formy życia”. Uczestnicy tworzyli lalki będące ich alter ego. Stworzono kilka rodzajów masek i lalek o różnych wymiarach, symbolizujących różne etapy życia człowieka.

Rusza ciuchcia w świat nieznany...

**Stowarzyszenie Kulturalno-Edukacyjne
Stacja Bukownica**

miejsce: Bukownica

uczestnicy: dzieci i młodzież w wieku 8–18 lat

koordynator: Maria Wróbel

prowadzący: Jerzy Bojszczak, Mirosław Borkowski,
Zofia Calińska, Wiesława Filipiuk, Marek Graj, Agnieszka
Józefiak, Edward Kędzia, Bożena Rybczyńska,
Jakub Studziński, Dorota Walkowiak, Katarzyna Wnuk,
Piotr Wojtecki, Maria Wróbel, Bernadetta Wysota,
Bartosz Zajdler

Ideą projektu było zachęcenie do odkrywania świata poprzez teatr, czytanie bajek, baśni i poezji oraz do odkrywania wielkich światów w sobie – światów wyobraźni. Podczas warsztatów korzystano między innymi z poezji Juliana Tuwima, Jana Brzechwy, Marii Konopnickiej oraz twórczości Janiny Poraźńskiej i Ewy Szelburg-Zarembiny. Spektakl zaprezentowano na dwóch nieczynnych stacjach kolejowych – w Grabowie nad Prosną i w Bukownicy. Inspiracją do jego powstania był, jak u Jana Dormana, rytuał dziecięcej zabawy odwołujący się do gry skojarzeń i wyobraźni.

[w]

Szekspir w Dynowie

„Sen nocy letniej”

Miejski Ośrodek Kultury w Dynowie

miejsce: Dynów

uczestnicy: młodzież w wieku 7-18 lat

koordynator: Aneta Pepaś

prowadzący: Agnieszka Czerwińska, Piotr Domalewski, Ewa Hadam, Marta Jasińska, Diana Jonkisz, Justyna Król, Magdalena Miklasz, Aneta Pepaś, Natalia Sakowicz, Anna Stela, Tomasz Tereszak, Ewa Woźniak, Maria Żynel

Celem przedsięwzięcia było zapoznanie uczestników warsztatów ze specyfiką sztuki plenerowej, teatru lalkowego, muzycznego oraz z twórczością Williama Szekspira. *Sen nocy letniej* w Dynowie miał być opowieścią o współczesnym człowieku: o jego namiętnościach, tęsknotach oraz o przenikaniu się różnych środowisk. Pokazano świat elfów, zderzając go ze światem rzemieślników (ludzi stąpających twardo po ziemi, racjonalnych, prostych, ale także spragnionych sztuki) i światem materialistów (ludzi pozornie rządzących). Te trzy grupy spajają młodzi ludzie, którzy, poszukując szczęścia, miotają się pomiędzy narzuconymi zasadami a swoimi emocjami.

Baśnie tysiąca i jednej nocy w 13 dni

Małopolski Instytut Kultury

miejsce: Frydrychowice

uczestnicy: dzieci w wieku 7-12 lat

koordynator: Weronika Idzikowska

prowadzący: Mateusz Dzikowski, Małgorzata Krawczyńska, Piotr Osak, Jakub Popławski, Mateusz Przyłęcki, Ewa Woźniak, Helena Wróbel

Inspirację dla projektu stanowiły lokalne baśnie. Uczestnicy przygotowali: happeningi w przestrzeni wiejskiej, performatywną instalację muzyczną, improwizowane baśnie frydrychowickie i grę improwizacyjną „Zagadki Szeherazady”. Podczas trwania projektu starano się stworzyć lokalną przestrzeń wzajemnej inspiracji i wymiany poglądów. Powstała Wolna Przestrzeń Teatralna, gdzie każdy mógł nie tylko obejrzeć finałowe wydarzenia, lecz także porozmawiać, zadać pytanie, skomentować i wreszcie – wziąć aktywny udział w proponowanych zabawach teatralnych i znaleźć w tej przestrzeni miejsce dla siebie.

Ja i Ty

Miejski Teatr Miniatura

miejsce: Gdańsk

uczestnicy: młodzież w wieku 13–16 lat

koordynator: Magdalena Zabłotna

prowadzący: Adrian Amrugiewicz, Maja Kanabaj,
Borys Kossakowski, Tomasz Okęcki, Łukasz Rudziński,
Jakub Zalewski

Punktem wyjścia pracy warsztatowej był dramat *Ja i Ty* Ingeborg von Zadow. Podczas pracy nad tekstem i finałowym spektaklem poruszano tematy wyjątkowości jednostki, umiejętności zauważania i akceptowania inności, ale również radzenia sobie w grupie i odkrywania potencjału wspólnych działań. Uczestnicy wybierali własną technikę teatralną, w efekcie powstał kolaż różnorodnych etiud, które łączył wspólny wątek współpracy jako wartości.

...czyli o tym jak dzieci domowym sposobem wybudowały sobie las i co z tego wyrośli...

Fundacja Win-Win

miejsce: Górzno

uczestnicy: dzieci w wieku 7-14 lat

koordynator: Joanna Scheuring-Wielgus

prowadzący: Aleksandra Bednarz, Tomasz Cebo,
Piotr Dąbrowski, Marta Kołaczfot, Tomasz Mycan,
Joanna Scheuring-Wielgus, Jarosław Szczepanowski

Projekt z pogranicza teatru i ekologii (recyklingu). Efektem końcowym był spektakl plenerowy inspirowany książką *Dzieci z Bullerbyn*. Podczas wspólnych działań rozpracowywano tajemnice codzienności. Sprawdzano, czy zwykłe przedmioty mogą mieć nadzwyczajne właściwości. Sala warsztatowa została zamieniona w eksperymentalną pracownię, w której nauka stała się zabawą, a uczestnicy warsztatów zostali poszukiwaczami przygód. Przy tworzeniu muzyki do spektaklu odwoływano się do beatboksu i odgłosów lasu i ulicy.

Nowe życie starych baśni

Regionalny Ośrodek Kultury w Katowicach

miejsce: Katowice

uczestnicy: młodzież w wieku 12–16 lat

koordynator: Artur Szczęsny

prowadzący: Aneta Głowacka, Michał Goławski,
Hanna Kostrzewska, Kamil Wawrzuta, Natalia Woźniak,
Joanna Zdrada

Inspiracją dla zajęć był magiczny i tajemniczy świat legend, opowieści i podań. Korzystając z kreatywności uczestników, starano się ożywić dobrze znane historie. Młodzi ludzie interpretowali zasłyszane opowieści, dodawali do nich nowe wątki i przekładali je na dzisiejszą rzeczywistość. Pokaz przygotowano w oparciu o różnorodne formy teatralne.

Legenda o Emeryku

Teatr Lalki i Aktora „Kubuś”

miejsce: Kielce

uczestnicy: dzieci i młodzież w wieku 10–15 lat

koordynator: Joanna Kowalska

prowadzący: Michał Lach, Ewa Lubacz, Michał Olszewski,
Piotr Ruchomski

Podczas warsztatów grupa młodzieży pod okiem artystów stworzyła autorski spektakl uliczny inspirowany legendą o Pielgrzymie Świętokrzyskim. W pracy zastosowano techniki dramy, metody pedagogiki cyrku, pantomimę oraz improwizację. Istotnym elementem warsztatów było pozytywne działanie – obcowanie ze sztuką jako źródło radości i czynnik wyzwalający pozytywne uczucia.

LwT

STARE – NOWE – NASZE

Stowarzyszenie Na Górze

miejsce: Kocina

uczestnicy: dzieci i młodzież w wieku 10–18 lat

koordynator: Sebastian Stafecki

prowadzący: Małgorzata Ciężka, Wojciech Retz,
Krzysztof Rospondek, Anna Rospondek, Izabela Stafecka,
Sebastian Stafecki

Zasadą projektu było zestawianie starego i nowego, kultury wiejskiej i popkultury. Muzykę ludową i pieśni dziadowskie łączono z hip-hopem, rockiem i bluesem, a tańce ludowe zestawiano z breakdance'em i funky. Młodzież miała okazję nauczyć się szydełkowania, tkactwa, garncarstwa i tworzenia biżuterii, a także sztuki origami i robienia kwiatów z krepiny. Widowisko taneczno-teatralne stworzono, inspirując się poezją ludowego poety Jana Pocka, a także książką Franciszka Kotuli *Muzykanty* oraz przyjmując *Wesele* Stanisława Wyspiańskiego za ramę dramaturgiczną.

Efekt motyla

– Ja/My – Dziś/Jutro

Teatr „Bagatela” im. Tadeusza Boya-Żeleńskiego

miejsce: Kraków

uczestnicy: dzieci i młodzież w wieku 12–19 lat

koordynator: Renata Derejczyk

prowadzący: Urszula Czernicka, Łukasz DREWNIAK,
Małgorzata Haduch, Artur Sędzielarz, Dariusz Starczewski

Celem warsztatów było wyczulenie młodych ludzi na siłę, jaką ma każde podjęte i zaniechane działanie. Podczas warsztatów przyglądano się mechanizmom podejmowania lub unikania wyborów i decyzji, a także sposobom świadomego wpływania poprzez to na własne życie. Scena stała się naturalnym laboratorium badania, czym jest wybór: koniecznością, przekleństwem, a może zbędnym balastem? Dzięki warsztatom młodzi ludzie mieli zyskać pewność siebie, pewność wyborów w świecie miliona możliwości i poznać wartość decyzji podejmowanych dzisiaj, a mających wpływ na ich przyszłość.

TEATR DO POTĘGI 4

Teatr Figur Kraków Fundacja Działań Twórczych

miejsce: Lanckorona

uczestnicy: dzieci i młodzież w wieku 8–16 lat

koordynator: Marta Hankus

prowadzący: Łukasz Banach, Tadeusz Dylawerski, Magdalena Hałoń, Marta Hankus, Piotr Idziak, Alla Maslovskaya, Agnieszka Polańska, Mateusz Wróbel, Dagmara Żabska

Warsztaty odbyły się w czterech miejscowościach: Jastrzębi, Izdebniku, Skawinkach i Lanckoronie. W Jastrzębi odnoszono się do tajemniczego starego teatru, który mieści się na terenie jednego z gospodarstw. W trakcie zajęć powstały makiety teatru, wystawa scenografii do wymarzonego spektaklu i kostiumy. W Izdebniku założono grupę cyrkową – dzieci uczyły się chodzić po linie, jeździć na monocyklu, chodzić na szrudłach, a następnie stworzyły spektakl uliczny. W Skawinkach połączono zamiłowanie do tańca tamtejszych dzieci z działaniami rytmicznymi oraz teatrem ruchu, a w Lanckoronie umiejscowiono centrum informacyjne, gdzie uczestnicy zajęć raz na kilka dni przygotowywali krótkie relacje z działań projektowych – miały one charakter afiszy, wystąpień, słuchowisk i gazetek.

Teatr jak malowanie

**Gminny Ośrodek Kultury w Nowym Duninowie
z siedzibą w Soczewce**

miejsce: Lipianki

uczestnicy: dzieci w wieku 6-12 lat

koordynator: Katarzyna Ludwiczak

prowadzący: Aleksandra Grudzińska, Agnieszka Kucińska,
Katarzyna Ludwiczak, Barbara Mijakowska, Natalia Nguyen,
Bogna Podbielska, Kuba Snochowski, Zbigniew Strucki,
Marcin Szargut

Punktem wyjścia dla procesu twórczego było szesnaście obrazów polskich malarzy tworzących od XIX do początku XX wieku. Dzieci podczas warsztatów z różnych dziedzin poznawały obrazy i stopniowo tworzyły, w oparciu o nie lub tylko o luźno związane z nimi skojarzenia, historię będącą podstawą scenariusza spektaklu. Poprzez tę metodę pracy chciano uwrażliwić dzieci na sztukę teatru – łącząc w sobie słowo, obraz i dźwięk. Wizyta „małej obwoźnej galerii sztuki” była cennym doświadczeniem dla dzieci z lipiankowskiej szkoły.

Symfonia życia

Stowarzyszenie Rozwoju Wsi NOVA w Łoźnie

miejsce: Łośno

uczestnicy: dzieci i młodzież w wieku 10–18 lat

koordynator: Beata Puzio-Ryżek

prowadzący: Adam Bałdych, Witold Jurewicz,
Iwona Kusiak, Maciej Pawlenia, Kamila Pietrzak-Polakiewicz,
Emilian Prorok

Opiekunowie i uczestnicy warsztatów postawili sobie pytania dotyczące emocji, wyrażania siebie i zrozumienia drugiego człowieka. Odpowiadali na nie za pomocą dźwięków i muzyki. Mieli do dyspozycji gest, ruch i dźwięk – bez słów. Szukając dźwięku w swoim otoczeniu, opowiedzieli o tym, co ich wzrusza, bawi, smuci, daje nadzieję. Żywymi instrumentami byli sami uczestnicy warsztatów. Projekt miał sprawić, by ludzie naprawdę usłyszeli to, co dzieci i młodzież mają do powiedzenia.

Zszywanie historii

Stowarzyszenie Targowa 62

miejsce: Łódź

uczestnicy: młodzież w wieku 12–16 lat

koordynator: Elżbieta Mentel

prowadzący: Stanisław Bielecki, Krzysztof Jabłoński, Katarzyna Koba, Daria Kubiak, Anna Kunka Kawełczyk, Ewa Łukasiewicz

Osią działań warsztatowych były historie wywodzące się z tradycji lokalnych. Główną inspirację stanowiły legendy ziemi łódzkiej: przeczytane, zebrane od starszych mieszkańców lub wyszukane w zakamarkach pamięci. Stanowiły impuls do stworzenia przez uczestników historii osiedla, na którym znajduje się Teatr Szwalnia. Powstała między innymi mapa miasta z zaznaczonymi miejscami pojawiającymi się w legendach, a także związanymi ze wspomnieniami czy przeżyciami uczestników, przeprowadzono również rozmowy z mieszkańcami okolicznych bloków i kamienic. Cykl warsztatów miał wpłynąć na rozwój osobisty, przełamanie barier, poprawienie kompetencji społecznych i wzrost poziomu aktywności uczestników w wydarzeniach kulturalnych.

OD/LO/TY

Stowarzyszenie Teatralne Chorea

miejsce: Łódź

uczestnicy: młodzież w wieku 14–19 lat

koordynator: Mateusz Cieślak

prowadzący: Janusz Adam Biedrzycki, Joanna Agnieszka Chmielecka, Paweł Korbus, Dominika Krzyżanowska, Sławomir Lewy, Małgorzata Lipczyńska, Dorota Porowska–Podleśna, Tomasz Rodowicz

Za pomocą tańca, ruchu, ćwiczeń na asekurację i poprzez stopniowe zdobywanie świadomości ciała i rozwijanie wzajemnego zaufania odkrywano możliwości latania. Pokazano konkretne sposoby na przełamywanie fobii, lęków przed byciem w powietrzu, strachu przed wznoszeniem się – ograniczeń, które narzucają nam mózg i otoczenie. Podczas warsztatów badano i odkrywano przestrzeń indywidualną, przestrzeń w relacji z drugim człowiekiem, przestrzeń grupy. Chciano wybić się poza codzienność – zarówno tę dotyczącą stąpania po ziemi, jak i rutynę myślenia. Warsztaty odbywały się na terenie zabytkowej Willi Grohmana.

Grossmoellen, Grossmoellen

Biblioteka Publiczna Gminy Mielno

miejsce: Mielno

uczestnicy: młodzież w wieku 12–17 lat

koordynator: Łukasz Molski

prowadzący: Halina Chmielarz, Wojciech Jaskólski,
Łukasz Molski, Agata Schweiger, Aneta Suskiewicz,
Marek Wiński

Podczas warsztatów uczestnicy szukali odpowiedzi na pytania: Gdzie żyją? Kto żył tu przed nimi? Kto kiedyś mieszkał w ich domach? Młodzi ludzie wyruszyli w podróż przez historię miejsc, w których przyszło im żyć. Odkrywali zapomniane, nieuświadomione opowieści o dawnych mieszkańcach gminy Mielno, od tych narodowości niemieckiej po pierwszych polskich osadników. Spotkania miały na celu pokazanie, że teatr może opowiadać o sprawach, które dotyczą najbliższego otoczenia młodzieży i że może służyć jako wehikuł pamięci dla miejsc, ludzi, opowieści.

Laboratorium Marzeń

Miejski Dom Kultury w Olsztynku

miejsce: Olsztynek

uczestnicy: dzieci i młodzież w wieku 11-16 lat

koordynator: Katarzyna Waluk

prowadzący: Zbigniew Chrzanowski, Justyna Dąbrowska, Dorota Górzyńska, Marianna Kucińska, Katarzyna Waluk, Andrzej Waluk, Joanna Zaręba-Kwiatkowska

Podczas warsztatów wspólnie pracowano nad stworzeniem spektaklu o marzeniach, pasjach i życiowych wyborach. Jako inspiracje posłużyły utwory znanych podróżników mające uświadomić uczestnikom projektu wagę marzeń, od których zaczyna się wszelkie działanie. Działania w Laboratorium opierały się także na przygotowaniu pudełek własnych marzeń. Działania teatralne połączono z debatą, wywiadami, metodą drzewa decyzyjnego.

Dniem i Nocą

Stowarzyszenie Teatr Per Se

miejsce: Płock

uczestnicy: młodzież w wieku 15–18 lat

koordynator: Anna Kaźmierowska

prowadzący: Anna Kaźmierowska, Agnieszka Makowska,
Joanna Stanowska

Działania podzielono na trzy etapy: empiryczny, erudycyjny i warsztatowy. Pierwszy etap stanowiło zapoznanie się uczestników i prowadzących, które dokonało się dzięki zabawom i ćwiczeniom integracyjnym, relaksacyjnym i ruchowo-oddechowym. Następnie uczestnicy poznawali tradycje i teksty kultury dotyczące światła i cienia. Głównym wydarzeniem tej części było spotkanie autorskie z płockim poetą Maciejem Woźniakiem, autorem książki *Iluminacje. Zaćmienia. Szarość*, na którym opowiadał on o swoich inspiracjach. Podczas ostatniego etapu uczestnicy, korzystając z zasłyszanych źródeł, poszukiwali nowych doświadczeń z materią.

Nurt. Spektakl z różnych źródeł

Stowarzyszenie Praktyków Kultury

miejsce: Podkowa Leśna

uczestnicy: dzieci i młodzież w wieku 9–16 lat

koordynator: Daniel Brzeziński

prowadzący: Nela Brzezińska, Daniel Brzeziński,
Jakub Iwański, Darek Kunowski, David Sypniewski

Warsztaty odbywały się w ośrodku dla uchodźców w Dębaku. Wielość narodowości, języków, miejsc, z których przyjechali uczestnicy, stała się inspiracją dla wspólnych działań warsztatowych. Przygotowano plenerowe wydarzenie teatralno–plastyczne, oddające w całej rozciągłości charakter miejsca. Scenariuszem był kolaż kulturowy – wątki opowieści, mitów, legend, piosenek ze wszystkich miejsc, z których przyjechali do Dębaka jego obecni mieszkańcy: Azji, Europy i Afryki. Na czas warsztatów anulowano podziały geograficzne i unieważniono granice.

SENNOWÓZ

Fundacja FURU

miejsce: Pomiechówek

uczestnicy: dzieci i młodzież w wieku 10–16 lat

koordynatorka: Joanna Kiljan

prowadzący: Małgorzata Bajka, Dominik Gąsowski, Justyna Jary, Anna Ochman, Marcin Połoniewicz, Barbara Songin

Uczestnicy wyruszyli do krainy snów, w której wszystko jest możliwe. Podczas warsztatów opracowywano sny i motywy okołosenne w konkretny i spójny scenariusz, zbudowano sennowóz, który w „magiczny” sposób przekształcał się w zamek, plażę czy też głęboki i ciemny las, wymyślano i budowano instrumenty, pracowano nad emisją głosu, jego barwami, umiejętnością wspólnego śpiewania i słuchania oraz nad rytmem i improwizacją. Ponadto tworzone i umuzyyczniano teksty i senne rytmiczno-muzyczne języki.

GŁĘBIA

Gminny Ośrodek Kultury w Stepnicy

miejsce: Stepnica

uczestnicy: młodzież w wieku 13–19 lat

koordynator: Michał Krzywaźnia

prowadzący: Kinga Bińkowska, Agnieszka Chamier Gliszczyńska, Agata Dąbrowska, Marek Kościółek, Anna Sadowska, Marcin Styborski

Tematem działań warsztatowych były współpraca i wymiana doświadczeń między młodymi twórcami z województwa zachodniopomorskiego posługującymi się różnymi formami sztuki (teatr, muzyka, taniec, performans, multimedia, scenografia). Inspiracją do stworzenia widowiska plenerowego była powieść Juliusza Verne'a *Dwadzieścia tysięcy mil podmorskiej żeglugi*. Uczestnicy stawiali sobie pytanie o to, czy rozwój i nowinki techniczne są motorem do powstania relacji międzyludzkich. Działania były ukierunkowane na wytworzenie w uczestnikach i odbiorcach silnego poczucia tożsamości i identyfikacji z morską historią województwa.

Mity–nie–mity

Teatr Lalek „Pleciuga”

miejsce: Szczecin

uczestnicy: dzieci i młodzież w wieku 10–15 lat

koordynator: Magdalena Bogusławska

prowadzący: Teresa Babińska, Karolina Babińska, Magdalena Gardas, Paulina Lenart, Karolina Machowicz, Anna Nowicka, Bartłomiej Orłowski, Joanna Orłowska, Grażyna Wojtczak

Uczestnicy warsztatów poznawali rodzinny region, jego tradycję, historię i zabytki kultury. Zdobywali również ogólną wiedzę o teatrze, a także doskonalili umiejętności i postawy niezbędne w przygotowaniu przedstawienia. Tekstami, nad którymi pracowano podczas realizacji spektaklu, były wybrane baśnie i legendy z Pomorza Zachodniego. Przedstawiono je w formie teatru cieni z elementami teatru improwizowanego.

I tak zrobimy cię na szaro!

Miejski Ośrodek Kultury

miejsce: Tomaszów Mazowiecki

uczestnicy: dzieci i młodzież w wieku 10–17 lat

koordynator: Anna Nowak

prowadzący: Emilia Adamiszyn, Elżbieta Chruska, Marzena Dzienisiewicz, Małgorzata Kobalczyk, Aleksandra Rajska, Mateusz Tymura

Podczas projektu wspólnie odkrywano pozytywne przykłady przełamywania stereotypów. Dodatkowym celem projektu było ukazanie sposobów wykorzystania multimedii oraz przestrzeni naturalnej w działaniach teatralnych, a także zapoznanie uczestników ze sposobem funkcjonowania koloru w kulturze. Podczas pracy nad spektaklem kładziono nacisk na czerpanie z naturalnych zachowań dzieci, takich jak zabawa, przekładanie opowieści dzieci na język teatru i wykorzystanie przestrzeni podwórka jako inspiracji dla gier i zabaw.

ROBINSONADA

Teatr Baj Pomorski

miejsce: Toruń

uczestnicy: dzieci w wieku 10–13 lat

koordynator: Barbara Kamińska

prowadzący: Magdalena Jasińska, Rafał Kołacki, Zbigniew Lisowski, Ireneusz Maciejewski, Dominik Smużny, Marzenna Wiśniewska, Krzysztof Zaremba

Tematyka projektu nawiązywała do wyprawy Robinsona jako fascynującego i niebezpiecznego doświadczenia, z którego człowiek wychodzi silny, mądry, pewny siebie i lepiej rozumiejący świat. Ponadto potraktowano ją jako metaforę przygody i wchodzenia w nieznaną przestrzeń sztuki. Warsztaty artystyczne połączone z praktycznymi działaniami pod hasłem „sztuka przetrwania”. Techniki takie jak wiązanie lin, szukanie wody czy budowanie szałasów były przekładane na działania artystyczne, które w poszczególnych grupach zajęciowych zostały wykorzystane w tworzeniu elementów spektaklu: scenariusza, scenografii, choreografii, muzyki, działań aktorskich.

BOSO

Stowarzyszenie Działań Twórczych Republika Warszawa

miejsce: Trzęsiny

uczestnicy: dzieci i młodzież w wieku 5–18 lat

koordynator: Aleksandra Krzaklewska

prowadzący: Marcin Ebert, Piotr Krawczyk, Aleksandra Krzaklewska, Barbara Krzaklewska, Piotr Ogiński, Iwona Perek, Anna Maria Piróg-Karaszkiewicz, Katarzyna Pudło, Jerzy Sołtyk, Paulina Szagzdowicz, Paweł Szczyciński, Magdalena Wolańska

Uczestnicy warsztatów inspirowali się czarno-białym filmem *Franciszek, kuglarz boży*, przez który docierali do epizodów znanych z książki *Kwiatki świętego Franciszka*. Poszukiwania stały się inspiracją do stworzenia spektaklu. Przyglądano się, jak święty Franciszek realizował na co dzień swoją odrębność, jak wpływał na innych ludzi, jak zarażał pozytywnym myśleniem, nie zrażając się przeciwnościami, jak podążał za swoim celem i jak inspirował do działania i szanowania się nawzajem. W finałowym pokazie połączono teatr lalek z wizualizacjami, kuglarstwem i muzyką graną na wykonanych przez uczestników instrumentach.

Droga

Teatr Mały

miejsce: Tychy

uczestnicy: młodzież powyżej 13 roku życia

koordynator: Paulina Świątkowska- Kępińska

prowadzący: Maciej Dziaczko, Justyna Jary, Nicola Palladin, Łukasz Pudełko, Barbara Songin, Sandra Staletowicz, Iwona Woźniak

Materiałem wyjściowym warsztatów był tekst Maliny Prześlugi *Pręcik* – opowieść o przyjaźni, miłości i potrzebie bliskości drugiej osoby. Bardzo istotne było także dotknięcie trudnego tematu odchodzenia, ale w sposób pogodny i radosny. Najważniejszym założeniem projektu było, by młodzież stała się głównym twórcą spektaklu, sztuka miała pomóc otworzyć nowe pokłady wyobraźni i pokazać możliwości młodych uczestników.

ERA SUPERBOHATERA

Stowarzyszenie Artystyczne Teatr Poddańczy

miejsce: Tyczyn

uczestnicy: dzieci i młodzież w wieku 10–19 lat

koordynator: Ewa Mrówczyńska

prowadzący: Małgorzata Bujara, Grzegorz Eckert, Iga Eckert, Marzena Kłeczek–Krawiec, Mateusz Mikosza, Ewa Mrówczyńska, Krzysztof Paluch, Bartłomiej Skubisz

Uczestnicy projektu starali się odpowiedzieć na pytania: kim jest „superbohater”? Czy świat potrzebuje „superbohaterów”? Czym jest dzisiaj bohaterstwo i autorytet? Tworzono własnych bohaterów, odwołując się do marzeń i wyobrażeń. Inspiracją do stworzenia pokazu stały się: *Liga niezwykłych dżentelmenów*, *The Amazing Spiderman*, *Ironman*, *Batman*, *Mitologia* Jana Parandowskiego, przypowieść o Hiobie ze Starego Testamentu i wiersz Adama Asnyka *Dzisiejszym idealistom*. Wybrano utwory, które pokazały sposoby patrzenia na postawę bohatera od czasów antycznych aż po popkulturę. Głównym celem zajęć było zachęcenie dzieci i młodzieży do wyrażania emocji poprzez sztukę.

Z brzytwą na poziomki

Klub Kultury „Falenica”

miejsce: Warszawa

uczestnicy: młodzież w wieku 14–19 lat

koordynator: Ewa Andrearczyk

prowadzący: Robert Grylak, Jerzy Łazewski, Sławomir Łobaczewski, Hanna Mrozowska, Szczepan Szczykno, Joanna Wichowska, Jacek Wiśnicki

Tematem przewodnim warsztatów teatralnych były światy nierzeczywiste i wirtualne oraz skutki i sposoby funkcjonowania w nich młodzieży. Praca nad spektaklem miała interaktywną formę oraz charakter dialogu i wymiany myśli między uczestnikami. Ważne w kontekście budowania scenariusza były trzy źródła: wrażenia z pracy nad tekstami dramatycznymi, odczucia dotyczące własnych marzeń sennych i dyskusje nad funkcjonowaniem przestrzeni wirtualnej. Szukano alternatywy dla życia w sieci poprzez wykorzystanie możliwości, jakie dają komputer, kamera i telefon komórkowy. Pokazywano, że są to narzędzia, którymi warto się posługiwać, ale nie należy się im poddawać i podporządkowywać.

po:MOCNI

Wrocławski Teatr Lalek

miejsce: Wrocław

uczestnicy: dzieci i młodzież w wieku 7–17 lat

koordynator: Marta Kurowska

prowadzący: Sylwia Gorzak, Janka Jankiewicz–Maśląkowska, Marta Kurowska, Tomasz Maśląkowski, Grzegorz Mazoń, Beata Tomczyk

Pretekstem do stworzenia projektu stały się pytania, które Krzysztof Kieślowski zadał bohaterom dokumentu *Gadające głowy*: w którym roku się urodziłeś, kim jesteś, co jest dla ciebie najważniejsze, czego oczekujesz od przyszłości. Gest Kieślowskiego stał się dla uczestników inspiracją do formułowania własnych pytań i zadawania ich wybranym osobom. Kolejnym etapem było budowanie spektaklu w oparciu o odpowiedzi. Pokaz stał się artystycznym opisem otaczającej rzeczywistości. Podczas warsztatów powstały instalacje plastyczne, muzyczne, ruchowe i filmowe. Celem projektu było pobudzenie kreatywności uczestników.

Ewaluacja

Program Lato w teatrze od lat jest ważnym narzędziem kształtowania polityki edukacyjnej w obszarze kultury, dlatego w roku 2013 postanowiono zorganizować proces ewaluacji, którego celem była pomoc w rozstrzygnięciu ważnych kwestii związanych z kierunkiem rozwoju programu i zasadami finansowania projektów z zakresu edukacji teatralnej.

Do realizacji badania ewaluacyjnego zaproszono socjolog Katarzynę Kalinowską i powołano zespół ewaluatorów.

Pierwszy etap badania zakładał ocenę realizacji projektów, które uzyskały dofinansowanie w edycji 2013 Lata w teatrze oraz dokonanie charakterystyki beneficjentów programu. Ewaluatorami byli kompetentni praktycy z ekspercką wiedzą z zakresu pedagogiki teatru. Ich wizyty zostały zaplanowane w taki sposób, by udało im się podpatrzeć nie tylko końcowe efekty projektów, lecz także codzienną pracę wszystkich zespołów.

Drugi etap badania ewaluacyjnego obejmował realizację i analizę wywiadów indywidualnych z przedstawicielami środowiska edukatorów teatralnych. Rozmowy dotyczyły kondycji edukacji teatralnej w Polsce; barier, możliwości, potrzeb i planów instytucji realizujących edukację teatralną; możliwych dróg rozwoju programu. Wywiady przeprowadzono z partnerami Instytutu Teatralnego oraz indywidualnymi osobami, które są odpowiedzialne za rozwój edukacji teatralnej.

Efektom badań był raport, który prezentuje krajobraz projektów zrealizowanych w ramach Lata w teatrze 2013. Zapisano słabe i mocne strony działań oraz stworzono katalog dobrych praktyk. Pogłębione badania ewaluacyjne były dla organizatorów programu punktem wyjścia do refleksji nad zmianami zaproponowanymi w kolejnej edycji.

Szkoła

Pedagogów Teatru

W oparciu o rozmowy z osobami prowadzącymi projekty Lata w teatrze w poprzednich latach, zdecydowano o stworzeniu całorocznego programu warsztatowo-szkoleniowego pod nazwą Szkoła Pedagogów Teatru. Oferta adresowana była przede wszystkim do pracowników i współpracowników teatrów, które brały udział w którejkolwiek edycji programu Lato w Teatrze od 2008 roku oraz do osób współpracujących z tymi instytucjami i organizacjami, które mają aspiracje stworzenia działów edukacyjnych w swoich placówkach i planują udział w kolejnej edycji Lata w teatrze.

Do dołączenia do Szkoły zachęcał cytat z Jana Dormana: „Prawie codziennie nęka nas pytanie, czy praca nasza może się przydać innym, czy jest dostrzeżona, czy nie jesteśmy skazani na samotność”.

Od lutego do listopada 2013 roku w Instytucie Teatralnym im. Zbigniewa Raszewskiego w Warszawie odbyły się dziewięć dwudniowych spotkań warsztatowych. Ich celem było podniesienie kompetencji i zdobycie nowych umiejętności w obszarze pedagogiki teatru przez edukatorów. Twórcy programu chcieli, by Instytut Teatralny był miejscem, gdzie pedagodzy teatru mogą uzyskać inspirację, merytoryczne wsparcie i szansę na wymianę doświadczeń.

W ramach Szkoły odbyły się następujące spotkania:

dr Ewa Tomaszewska (Uniwersytet Śląski):

Teatr Jana Dormana. Między teatrem impresji a teatrem ekspresji i Metoda twórcza Jana Dormana na przykładzie „Młynka do kawy”

prof. dr hab. Anna Brzezińska (Uniwersytet

im. A. Mickiewicza): Psychologia dzieci i młodzieży – co warto wiedzieć, zanim zacznę działać teatralnie

Aleksandra Daszkowska-Kamińska (Szkoła Liderów):

Wzmocnij w sobie lidera! Warsztat wspierający kompetencje liderskie edukatorów

Justyna Sobczyk (Instytut Teatralny im. Z. Raszewskiego):

Warsztat reżyserującego pedagoga teatru – jak w pracy artystycznej łączyć pomysły dzieci/młodzieży z własną koncepcją reżyserską

Konrad Sobczyk (mediatorzy.pl):

Ewaluacja w zespole artystycznym. Tworzenie przestrzeni współpracy

Iwona Wojnicka:

System 9 punktów: choreografia grupowa. Wykorzystanie geometrii w przestrzeni sceny, ruchu indywidualnego i grupowego w pracy z grupami początkującymi

Magdalena Kubecka

(Fundacja Rozwoju Społeczeństwa Informacyjnego):

Język projektu – myślenie projektem: formularze i wnioski

Karolina Pluta (Towarzystwo Inicjatyw Twórczych „ę”),

Magdalena Szpak (Instytut Teatralny im. Z. Raszewskiego):

Diagnoza potrzeb edukacyjnych instytucji (ze szczególnym uwzględnieniem potencjału teatru) oraz budowanie strategii działań w partnerstwie ze społecznością lokalną

Stowarzyszenie Pedagogów Teatru:

Projektowanie warsztatów do przedstawień teatralnych

Spektakle Objazdowe

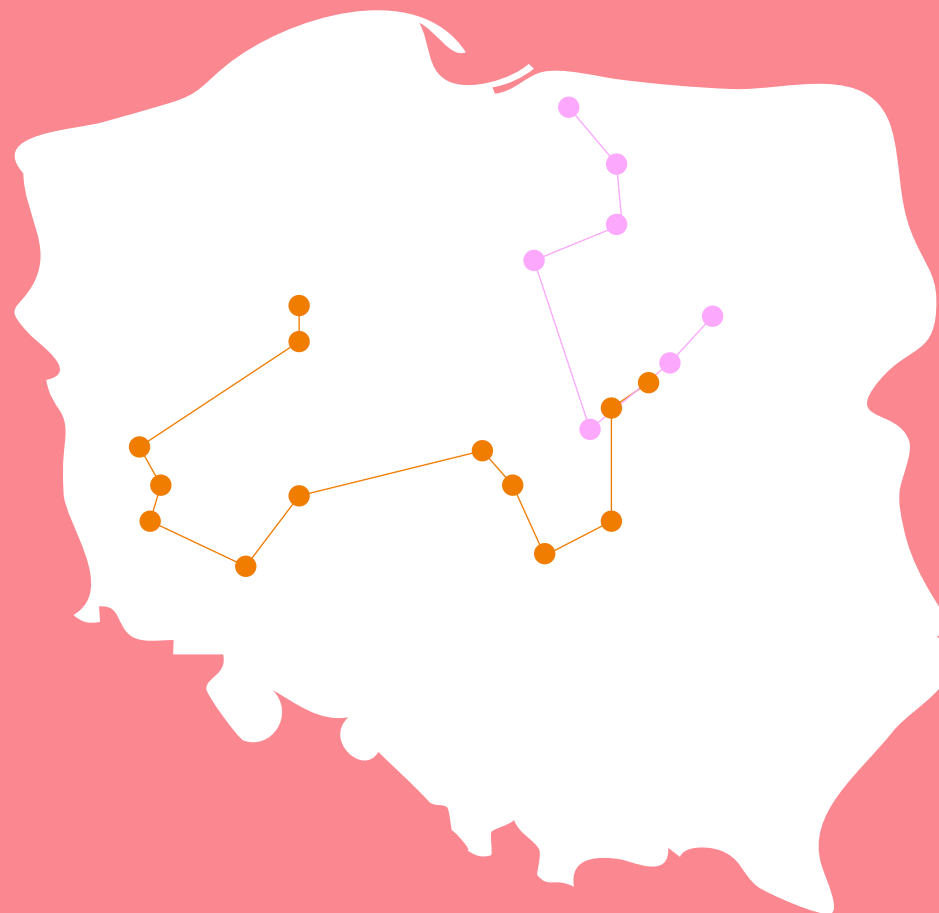
Po sukcesie spektaklu *Gdzie jest Pinokio?* w reżyserii Roberta Jarosza podjęto decyzję o wyprodukowaniu kolejnego spektaklu prezentowanego w namiocie cyrkowym, tym razem we współpracy z Teatrem Pinokio z Łodzi. *Pippi Pończoszanka* w reżyserii Konrada Dworakowskiego została zaprezentowana po raz pierwszy 6 lipca 2013 roku i ruszyła w dwie wakacyjne trasy, podczas których odwiedziła trzynaście miejscowości. Zaś w sierpniu w swoją ostatnią trasę ruszył spektakl *Gdzie jest Pinokio?*.

Oba projekty zostały zrealizowane we współpracy z lokalnymi ośrodkami kultury, a do udziału w wydarzeniach zaproszono małych i dużych mieszkańców – dzieci, młodzież oraz ich rodziców i opiekunów. Oprócz spektaklu odbyły się koncerty, parady, warsztaty i gry miejskie.

Spektakle objazdowe

- 2240 km
- 20 miejscowości
- 6 województw
- 20 pokazów
- 74 warsztaty
- 43 artystów
- 6000 widzów

- **Gdzie jest Pinokio**
- **Pippi Pończoszanka**

Gdzie jest Pinokio?

reżyseria: Robert Jarosz

scenografia: Michał Korchowicz

muzyka: Piotr Klimek

słowa piosenek: Konrad Dworakowski

kierownik produkcji: Monika Sadkowska

realizacja scenografii: Mariusz Zabiegałowski

aktorzy: Krzysztof Prałat/Maciej Łagodziński,
Stanisław Biczysko/Grzegorz Feluś/Jan Mancewicz,
Przemysław Bosek/Jakub Kotyński, Monika Dąbrowska,
Monika Babula/Katarzyna Maternowska, Dominika Sell,
Agnieszka Wilkosz

akrobaci: Agnieszka Bińczycka/Magdalena Smorąg,
Kamil Lemieszewski/Rafał Cendrowski

muzycy Trio Quatro Fromaggi: Gustaw Bachorz – klarnet,
Mateusz Gracz – gitara, Krzysztof Borkowski – kontrabas

premiera: 14 lipca 2011

Pippi Pończoszanka

tekst: Pippi Långstrump Astrid Lindgren

tłumaczenie: Agnieszka Hein i Magda Godlewska

licencjodawca praw autorskich Astrid Lindgren:

Agencja Dramatu i Teatru

reżyseria, teksty piosenek: Konrad Dworakowski

scenografia: Marika Wojciechowska

muzyka: Piotr Klimek

konsultacje cyrkowe: Grupa CARNIVAL

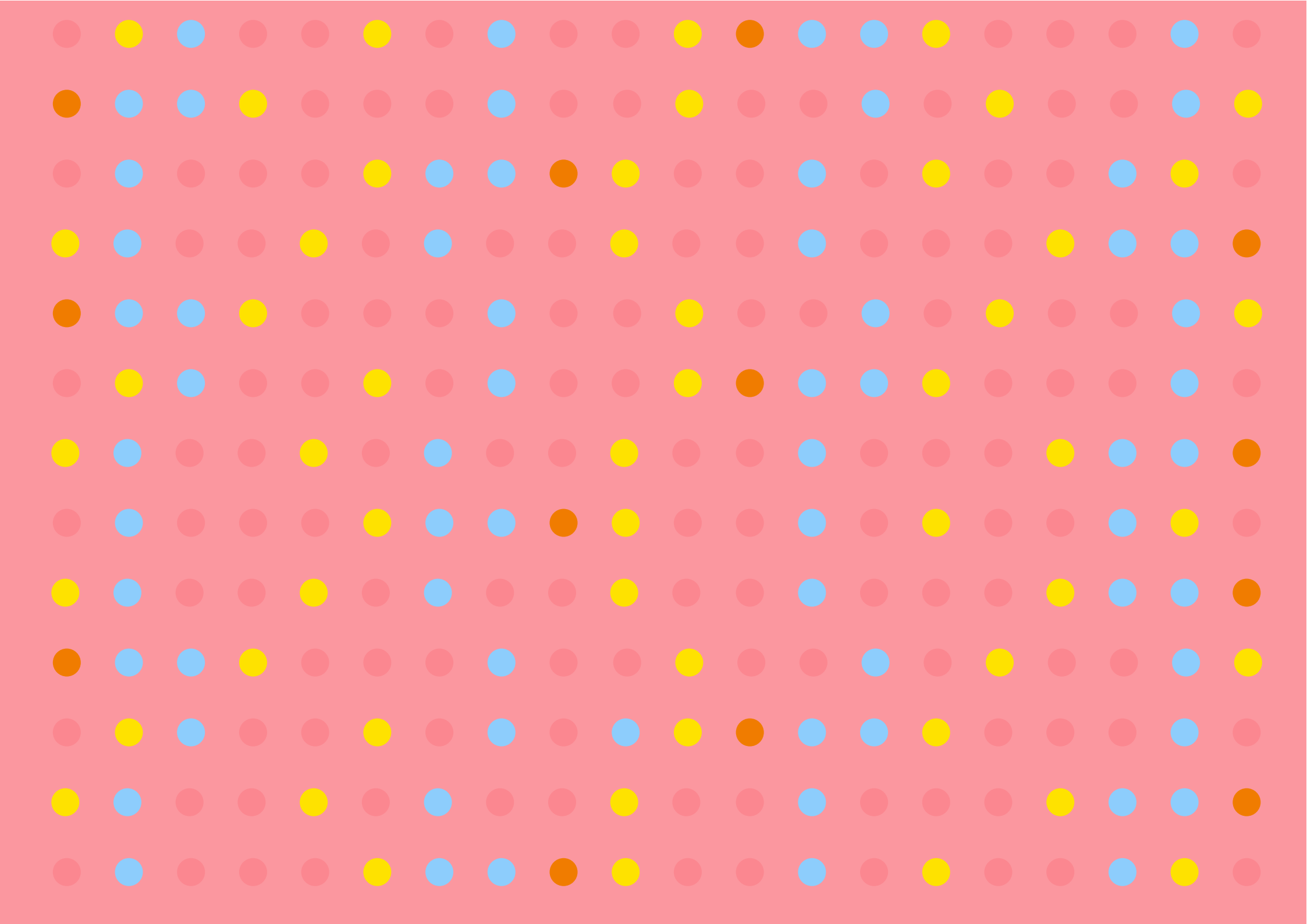
produkcja: Instytut Teatralny im. Zbigniewa Raszewskiego,
Teatr Pinokio w Łodzi

aktorzy: Łukasz Batko, Łukasz Bzura, Dominika Majewska,
Żaneta Małkowska, Hanna Matusiak, Mariusz Olbiński,
Piotr Osak, Ewa Wróblewska

cyrkowcy: Mateusz Kownacki, Marzena Lesiak,
Stanisław Madej/Michał Ratajski

muzycy z zespołu Bura Kura: Konrad Dworakowski,
Piotr Frontczak/Kamil Stasiak, Łukasz Jerzykowski/
Michał Nowak

premiera: 6 lipca 2013, Łódź

2013
Lato w Teatrze